

Alfons Gubern

Partint de la base que no sóc cap entès en el terreny de la literatura, intentaré de fer un petit comentari-resum d'un llibre aparegut a Sabadell el juny del 1981, editat per l'Agrupació Narcís Giral, i que té molt que veure amb el nostre poble.

Es tracta d'un llibre dedicat a n'Alfons Gubern i Campreciós.

Formalment, consta de 130 planes. A la portada hi figura una reproducció d'un relleu seu, obra de l'escultor Adolf Salanguera; un paisatge de Correà («Rostolls»), que figura en el diccionari Ràfols, i el logotip de la seva firma prou coneguda arreu: Gubern.

En la contraportada hi figura una breu síntesi biogràfica la qual transcribim:

1916. — El dia 23 de març neix a la ciutat de Sabadell, carrer Zurbano, 26.

1929-1934. — Assisteix a les classes del mestre olotí afincat a Barcelona, Josep Olivet Legares, a qui per designi d'ell mateix succeeix com a professor a diferents col·legis de la Ciutat Comptal quals ell n'era mestre.

1940. — Abril, penja la seva primera exposició particular a les Galeries Laietanes, de Barcelona. Des de llavors, les alterna entre Barcelona, Sabadell, Terrassa, Sant Llorenç dels Morunys i Castellar del Vallès. Ha portat a cap més d'una quarantena d'exposicions particulars i incontables collectives.

1945. — Penja quadres a unes collectives celebrades a Buenos Aires i Perú. Es reproduït i biografat en el volum «Pintores Espanyols Contemporànies».

1952. — El seu quadre titolat «Espigadora» mereix la medalla d'or Masriera, concedida pel claustre de professors de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi (Barcelona), avui Facultat.

1960-1962. — Envia als concursos nacionals, i degudament seleccionat, figura a la «Nacional de Bellas Artes», a Madrid, en ambdues convocatòries.

1968. — Requerit pel Comité Organitzador de la Primera Biennal d'Art Contemporani Espanyol, penja una obra a l'exposició celebrada al Museu Galliera, de París.

1980. — El dia 22 de setembre, deixa d'existir a Castellar del Vallès a la seva casa del Passeig, 55.

Passant ja al contingut, el Pòrtic ens ofereix una visió de l'homenatge que se li reté el dia 22 de gener a Sabadell a l'Agrupació, l'acte més multitudinari que mai s'havia fet amb tota una sèrie de parlaments i fotogrames del mateix glosant la vida i obra del pintor, ressaltant l'assistència en la presidència de l'acte de la seva vídua i el delegat de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell, senyor Oriol Civil, pronunciant uns mots d'elogi al pintor.

L'apartat següent esmenta el seu amor i lliurament vocacional a la pintura, i també l'amor a la família, a la pedagogia o mestratge i al seu amor per Sabadell, del qual diu el llibre s'en sentia orgullós i ho portava en el més profund de la seva ànima, tot i que era castellarenc de cor; i també la seva vertadera passió per l'Agrupació de la qual en va ser motor i puntal en el Departament d'Art, essent-ne president els anys 1963, 64 i 65.

Per demostrar què era per a ell la pintura, afirmava: «Només pot pintar-se allò que s'estima molt» i en referència al Vallès deia: «El meu Vallès és el dels blaus atmosfèrics, dels grisos nets, dels verds tendres, dels morats de Sant Llorenç del Munt, de les garberes arrengrerades, dels núvols tormentosos, dels seus celatges, dels pagesos treballant al camp. I el blau! El Vallès és blau!...»

Segueix el llibre amb tota una sèrie de crítiques referents a diverses exposicions per ell portades a terme, les quals el situen entre els millors paisatgistes catalans.

Va pintar murals a Granera, Sant Feliu del Racó i a Castellar (Ajuntament, Casal dels Avis, Fundició Miquel Ros, i l'últim a la capella de la Mare de Déu de Montserrat).

Responsable màxim de la seva obra, afirmava: «L'exposició no és per l'artista, ni una fira ni una anada al mercat a vendre quadres. És un càrrec de consciència, una responsabilitat concreta, un compromís lleial, sincer, i honrat entre el pintor i el públic.»

Continua el llibre amb una llarga glossa a la vida, l'home, l'artista, l'amic, resultant ser una visió bastant personal de l'autor de l'exègesi, donant-nos a entendre els seus punts de vista mentre ens conta multitud d'anècdotes, i vivències amb ells viscudes. Hi ha alguns paràgrafs que pel meu punt de vista són prou interessants:

«...Per a ell (Gubern) la pintura era un inseparable maridatge d'art i d'ofici. L'adoria contemplar com alguns es donaven el nom d'ar-

tistes en la pintura sense tenir ni el més petit grau d'ofici. Encara comprenia menys els que asseguraven que la pintura era un art espontani, sobretot quant aquesta espontaneïtat era sinònim de fàcil.»
«...Acceptava la pintura ràpida com un exercici, igual als arpeigs musicals del pianista quan "fa dits". Les seves obres eren totes una suma d'hores i dies de treballs, de llargs moments de contemplació, estudi i anàlisi, i per què no, d'enamorament.»

«...Els seus temes no eren pas mai complicats, era un enamorat de les coses senzilles com les que ens sol regalar la natura a qui sap resseguir-la amb ulls oberts i els sentits afinats.»

«...El revoltava la lleugeresa i superficialitat dels qui valoren la pintura solament sota el prisma del diner, convertint-se no en artistes, sinó en fabricants de pintures.»

«...Molt agraià al comprador, si tenia cura amb goig d'aquell bocí de vida seva.»

«...Un quadre seria per ell sempre una obra d'art si responia a una necessitat interna del pintor, si comunicava i traduïa una veritat honrada traslladada al llenç.»

«...Sobre l'amistat deia que d'amic se n'és i no s'en diu.»

«...L'home passa, l'obra queda; a cada obra hi queda un tros de l'artista.»

En l'apartat **Gubern pessebrista**, hi trobem l'única col·laboració castellarenca en tot el llibre. L'article es deu a N'Antoni Maria Castells, sots-director de «Forja», el qual ens dóna una visió de l'artista com a pessebrista, el seu domini en aquesta tècnica, l'espiritualitat i sentiment que hi posava a l'hora d'escollir i executar el tema o diorama.

En quant a les evocacions fotogràfiques, són un bon recull de fotografies de diferents etapes i activitats de l'artista al llarg de la seva vida, destacant entre elles la primera exposició als 14 anys al cafè de Cal Tort.

De reproduccions d'obres seves, n'hi trobem 58, moltes d'elles referents als contorns del nostre poble: Coll Munné, Cadafalch, Canyelles, Castellar Vell, etc., com també marines, garberes, paisatges d'Olot, Santa Pau, i altres indrets darrerament els bells paratges de Corrà.

És evident que aquest llibre és una ben lloable labor duta a terme per l'Agrupació Narcís Giralt vers un merescut reconeixement a tot un treball artístic, humanitari i pedagògic de N'Alfons Gubern, havent suposat un gran esforç i dedicació per part de tots aquells que hi han col·laborat. Podríem assenyalar no obstant, i com a criteri personal, que la seva confecció es basa en bona part amb unes visions i criteris del personatge bastant enclaustrades dins de la pròpia entitat, editora a la vegada del llibre.

Potser s'hagués pogut oferir una visió més àmplia i aprofundida de la seva persona, tant en el terreny artístic, humanitari o pedagògic, si s'hagués comptat, o s'haguessin ofert col·laboracions paral·leles a altres entitats, grups i amics, foranis inclús a dita entitat i a la ciutat de Sabadell, ja que el podien conèixer o de fet el coneixien en definitiva en altres valors i as-

pectes de la seva vida dels quals el llibre vist des d'un punt de vista general, no d'entitat o d'Agrupació, en queda un xic minvat al no acabar-los de reflexar.

Amb tot, cal agrair a l'Agrupació Narcís Giralt l'aparició del llibre a la llum pública passant a ser un testimoni de la vida i el treball d'un home, artista i mestre, i a perpetuar la seva memòria.

Te n'has anat...
deixant-nos una amargor
i un nus a la gola,
i un buit que no s'omplirà mai més...
Però la teva imatge i record
restarà entre nosaltres,
mentre ens esperes, pintant
els paisatges de l'infinit,
més enllà de les estrelles,
amb els teus vibrants pinzells,
i allà ens retrobarem...

(Mercader)

Esteve Prat